„Danskeren,"

et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,

udgivet af

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,

Blair, Nebr.

„Danskeren" udkommer hver Tirsdag og Fredag.

Pris pr. Aargang i De Forenede Stater $1.50; til Udlandet $2.00.

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresseforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,

Blair, Nebr.

„Danskeren" ledes indtil videre af Past. A. M. Andersen som Direktionens Formand.

Alt af Nyheds-Interesse sendes direkte til „Danskeren", Blair, Nebr.

Alle andre Artikler sendes til Past. A. M. Andersen, Viborg, S. Dak.

Entered at the Post Offiec at Blair, Neb., as second-klas matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danskeren"

bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykkelig Opsigelse modtages af Udgiverne og al Gæld er betalt, i Overensstemmelse med De Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysninger om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Paa Grund af Højtiden udgaar „Danskeren" i Dag med otte Sider. Fredagsnummeret bliver derfor af samme Grund kun fire Sider.

Bibelforklaring.

„Alverden" og „alt Folket".

(Se Juleevangeliet.)

Naar vi have naaet den gamle velsignede Julefest, saa plejer vi jo al Tid at høre det bekendte Ønske „Glædelig Jul" eller „Glædelig Fest". Og skønt det nu i manges Mund vel kun er en Talemaade, man mener der skal til for Høfligheds Skyld, saa er det dog lige vist, at disse Lykønskninger aldrig var komne i Folkemunde, hvis det ikke en Gang havde lydt hen over Jorden: „Se, jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket"." Og vi ville derfor dvæle lidt ved dette store og forunderlige Julebudskab, ikke saa meget som en Bibelforklaring, men som en stille og enfoldig Betragtning af dette: at „saa højt elskede Gud Verden, at han sendte sin enbaarne Søn til Frelse for hver, som tror paa ham, ikke fortabes, men have et evigt Liv."

Ved at tænke paa at faa samlet lidt til det Nummer af „Danskeren", som skal udkomme omkring ved Juledagene, kom det til at staa for mig, at det kommer som et mærkeligt Sammentræf med de to Ord, der er sat som Overskrift, og som er taget fra Juleevangeliet: „Alverden" og „alt Folket". De kommer hver fra sin Side og har hver sin modsatte Betydning. Ordet „Alverden" er den romerske Jernhaand, den Haand, der rakte ud over hele Verden, ogsaa ud over Herrens Folk, der for sine Synders Skyld var kommen under fremmed Herredømme. Men med Hensyn til dette er det værd at mærke, at Josef og Marie som „de stille i Landet" drager til Bethlehem for at lade sig indskrive. De har intet med det frække og underfundige Spørgsmaal at gøre: „Er det tilladt at give Kejseren Skat?" (Mat. 22, 17). Nej der har været en anden Tone, som har lydt i deres Hjerter ved Tanken om det romerske Aag, og det har sikkert været denne gamle: „Vi og vore Fædre vi have synded." Ja de gik deres stille Gang, og de gik Herrens Ærinde, og det uden at have nogen Anelse om det. „Gud bøjer Kongers (og Kejseres) Hjerter som Vandbække", og saadan gjorde han her med Kejserens Befaling om Skatteindskrivning. Efter Kejserens Befaling kom Josef og Marie til Bethlehem, og dertil skulde de, for at Marie der kunde føde Frelseren. Ja Herrens Veje er underlige og ofte ubegribelige, og han kan benytte underlige Midler og Redskaber for at faa sit Værk udført. Det er, som vi synger: „Alt staar i Gud Faders Haand." Det stod ogsaa i Gud Faders Haand at styre Forholdene saaledes, at hans enbaarne Søn kunde fødes i Bthlehem, som Profeten Mika havde forudsagt (Mika 5, 1).

Og her er det saa, at det mærkelige kommer frem, at til samme Tid, som Alverden maa føle Jernaaget, den knusende verdslige Magt, da er det, at der udgaar et andet Budskab, et Budskab, der ogsaa gælder Alverden eller som det hedder: „alt Folket". Det var det, der lød paa Bethlehems Mark fra Englens Mund, idet han sagde: „Frygter ikke; thi se, jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket." Det lyder saaledes fra to modsatte Sider, at der er noget oppe, der har Sigte paa hele Verden og vil have alle med. Og fra begge Sider lyder ogsaa et „skal". Alverden „skal" skrives i Mandtal. Og en stor Glæde, som „skal" vederfares alt Folket. Man mærker fra begge Sider, at det er alvorligt ment, at det er noget, der gælder hver enkelt og alle tilsammen. Men hvor underligt er det ikke, at lige saa stor som Forskellen er paa det, der gøres Udraab om, saa stor er ogsaa Forskellen paa Betydningen af det Ord „skal", som forekommer begge Steder. Det er her, som man ogsaa mærker til i daglig Tale, at Ordet „skal" baade kan være en bestemt Befaling og noget i Retning af Tilbud og Forsikring, som naar man f. Eks. siger som en Befaling: „Du skal gøre det", eller man siger: „Du skal nok blive hjulpen", eller „Du skal nok faa dit Ønske opfyldt". Fra den romerske Side var det den kolde knugende Kommando uden Spørgsmaal om, enten Folk syntes om det eller ikke. Men i Englens Mund var Ordet: „Skal vederfares alt Folket", et Evangelium, en Indbydelse til Fred og Frelse i den Herre Jesus Kristus. Altsaa som vore kristne Fædre har forstaaet det, naar de i Julen sang:

Hver gaar til sin egen Mad
I disse Juledage,
Hver vandre did i Hjertet glad
For Herren at behage;

Vi vide grant, hvor Bethlehem
Er i en Fart at finde,
Vi kende nok vort eget Hjem,
Hvor godt der er derinde;

Thi der gik en Befaling ud
Fra Herren Zebaot vor Gud:
Alverden skulde komme.

Og hvor vi finde Herrens Folk,
Og hvor den Helligaand er Tolk,
Der Barnet er i Krybben.

Ja det er Grundtonen og Grundtanken i Julebudskabet, at da Gud sendte sin Søn til Verden, da blev Frelsens Vej aabnet, og da viste det sig, som der staar i Salmen: „Gud er os ikke streng og vred, Det kan vi deraf vide, at han har sendt sin Søn herned for Verdens Synd at lide". Og da gik der en Befaling ud fra Herren Zebaot, vor Gud, om at komme til hans Naadetrone for at faa Frelse. Og denne Befaling, det vil sige Indbydelse, vil Gud have kundgjort til enhver Tid og for enhver Slægt, thi han vil ingen Synders Død, men vil, at alle skulle komme til Sandheds Erkendelse og blive salige". Og hvor er der ikke meget at gøre og langt frem, før alle faa hørt det gode Budskab. Og vi behøver slet ikke at tænke os Verden rundt for at se, at der er meget at gøre. Vi kunne tænke paa os selv og vort eget Folk, og er vi saa ikke blinde, ville vi kunne se, at vi paa mange Maader sidde daarligt i det. Ja de, der kunne føle sig tilfredsstillede med et kirkelig Skin, en kirkelig Dressur, de ville have let ved at forlige sig med Stillingen. Og er det Prædikanter, der have saadan fat paa Tingene, saa ser man da ogsaa, at saadanne Folk sørge for at holde det paa det tørre ved at prædike saa forplumret, at det vil være vanskeligt for Tilhørerne at forstaa, enten der menes Spøg eller Alvor. Men de, der for Alvor have lært og erfaret, hvad Synd og Naade er, de ville føle noget lignende som Herren følte, naar han udbrød: „Jeg ynkes over Folket, thi de er forsmægtede og adspredte og som Faar uden Hyrde" (Mat. 9, 36). Og er vi selv med i dette Folk, da ville vi ogsaa se ud efter og arbejde for, at flere og flere kunne vaagne op til at søge Herren, arbejde for og bede om, at der i hver Jul og hele Aaret maa blive mange, der give sig paa den Rejse, der betegnes ved:

Saa gaa vi da saa hjerteglad
Med Hyrderne til Davids Stad,
At se den Julegave stor,
Guds egen elskelig Søn

Ja Gud i Naade give, at vore Julestoner og alle vore Toner maa være saaledes, at han kan kendes ved dem, og at Folk maa kunne forstaa, at Kristendom er hverken Fant eller Gøgl, men et Liv i Gud med Forsagelse og Tro! — Saa en glædelig og velsignet Julefest være alle tilønsket i vor Herres Jesu Navn!

J. P.

Juleaften.

(Indsendt til „Bbl." af Mrs. Petzold.)

Tænd Lys i Hytte, tænd Lys i Borg,
læg Dagens Travlhed til Side,
og glem for en Stund al Nød og Sorg,
nu holdes der Jul saa vide.
Hør, Klokkerne ringer nu Julen ind
med Fred for hvert tynget og sorgfuldt Sind.

Vorherre han holder sit givne Ord
til Mennesket, som han skabte;
han sendte sin Søn til vor syndige Jord
at frelse alle fortabte.
Da Julestjernen tindred i Sky,
han lukkede Paradis op paa ny.

Tænd Lys i Hytte, tænd Lys i Borg,
Tænd Juletræet i Stuen!
Hvis Hjemmet er koldt af Suk og Sorg,
Da varmes det op af Luen.
Luk Døren for Verden, som Du kan bedst;
Thi Juleaften er Hjemmets Fest.

Bliv ung, Du gamle med hvide Haar,
bliv Børn, I Mænd og Kvinder;
Se, Juleenglen i Stuen staar
med Barnets blussende Kinder:
Guds Søn blev et Barn, og derfor bedst
som Børn vi holder vor Julefest.

Hør Klokkernes Klang i den klare Luft,
Det er Juleklang fra det Høje;
Der er Jul i Grantræets friske Duft,
i Barnets tindrende Øje;
Der er Jul i hvert Ord, du lytter til,
Der er Jul i Dit Hjerte, naar selv Du vil.

Tænd Lys i Stuen, læg dobbelt Ved
til Arnens knitrende Lue;
lad Juleaftens velsignede Fred
sænke sig ned i Din Stue;
Tænd Lys i dit Hjerte, som Du kan bedst,
Thi Juleaften er Hjertets Fest.

„Hvad fejler der os Danske i Amerika?"

Under denne Overskrift viser „Danskeren"s Redaktør i Nr. 89, at vi som Danske staar langt tilbage baade med Hensyn til Skole- og Missionsarbejdet og siger, at dette Spørgsmaal „brænder paa", og derfor ønsker han at faa det frem til Overvejelse. Jeg mærker undertiden lidt af det samme, vilde kun ønske, at det var mere almindeligt for mit Vedkommende, og at det med Sandhed kunde siges om alle troende i vort Samfund, læg og lærd: det brænder paa, dette Spørgsmaal, „hvad kan vi dog gøre for vort kære danske Folk i Amerika?" —

Jeg tør ikke paatage mig at besvare dette Spørgsmaal, men tillader mig at pege paa enkelte Punkter, særlig med Hensyn til Missionen.

Forholder det sig saaledes, at kun en Tiendedel af vort Folk er under kirkelig Indflydelse, saa maatte hvert troende Menneske snart kunde indse, at her ligger et stort Arbejde for os, som burde tages op med den mest mulige Alvor og Nidkærhed. Redaktøren synes at være enige med flere i, at der har været en Tid, da „der viste sig Alvor i at søge Frelse, og der begyndte ogsaa, at vise sig Erkendelse af vore Folkeopgaver." At men indrømmer, der har været saadanne Tider, er jo det samme som at sige, det er næppe saaledes nu. Men tillige turde dette jo give Haab om, at saadanne Tider atter kan opkomme.

Vi er vist enige om, at vi burde naa længere med vor Mission end til denne ene Tiendedel; men hvorfor kommer vi ikke længere? Thi det kan jo paavises, at der ikke er nogen almindelig Udvidelse af vor Missionsmark. Er der et og andet Sted, vi vinder Indgang, saa taber vi andre Steder. Der spørges: „hvis er Skylden? Folkenes? Ledernes? eller alles tilsammen? — Ja mulig det sidste; men jeg tør dog ikke lægge for stor Vægt paa den Skyld, der mulig kan hvile paa Folket, nej; men vi som Ledere maa tage vor Part af Skylden; paa os hviler, efter min Mening, den største. Vi har vist næppe gjort os det klart, hvor ulykkelige vore arme Landsmænd er og for evig vil være uden Kendskab til og Tro paa Jesus Kristus; og vi glemmer vist ofte, hvad vi skylder særlig vort eget Folk. Her i denne Forbindelse kommer jeg til at omtale vor Hedninge- og Mormonmission. En eller anden kunne maaske deri finde en Leilighed til at sige, at jeg vil modarbejde disse Missioner; men det er, hvad der end maa siges eller tænkes derom, dog ikke saaledes. Kun ønsker jeg at sige: Indremissionen maa være Moder til al anden Mission.

En Præstebroder har for en Tid siden i „Kirkebl." mindet os om, at vi over Japan- og Mormonmissionen ikke maatte glemme Indianermissionen. En anden Præstebroder har senere i samme Blad advaret imod at glemme Japanmissionen over Mormonmissionen. Som en tredie har jeg Lyst til at sige, fordi jeg tror, det er paa høje Tid at faa det sagt: lad os endelig ikke over alle disse Missioner glemme vor Indremission, thi dermed skriver vi Dødsdommen over alle de andre. — Indianer- Japan- og Mormonmissionen kan være og bør være en Frugt af et virkeligt Trosliv i Kirken; men der kan ogsaa drives Ydremission af helt andre Grunde. For det første: man ser, det gaar saa smaat med Vækkelse og Omvendelse, og noget skulde der jo dog gøres, saa kaster man sig over Ydremission, maaske med den Tanke, som jeg hørte udtalt under Aarsmødet, da Mormonmissionen var paa Tale: „Hvilken Velsignelse vil ikke denne Mission bringe tilbage over vort Samfund i Form af Vækkelse og Omvendelse" —. Skønt jeg er villig til at indrømme, at man mange Gange maa gaa lange og besværlige Veje for at komme til Folkets Hjerte, saa tror jeg dog at Vejen over Japan og Utah er for lang. For det andet kan der ogsaa drives Ydremission af denne simple Grund, at faa Opmærksomheden ledet bort fra sig selv. En Mand sagde til mig en Gang omtrent saaledes: hvorfor gaar I ikke ud og prædiker for Hedninger? sikkerlig mange af vore saakaldte Kristne ønsker alle hellige Præster ude blandt Hedningerne, saa havde man da Ro for dem. Forøvrigt er det jo saa meget lettere at drive Ydre- end Indremission, lettere at vække Interesse derfor, flere vil være med dertil.

Det er ikke vanskeligt at vække Folkets Interesse for Hedningernes Nød med deres Afgudsdyrkelse og Menneskofring, eller deres Afsky for Mormonernes Vranglære og Flerkoneri; men det har vist sig at være saare vanskeligt at vække Interesse for vort eget Folks Nød, det Folk, vi boer iblandt, det Folk, der vel ikke paa samme Maade som Japaneserne og Indianerne ofre til Afguderne, men som dog har deres Afgud i Form af Landejendom, Forretning, Penge, Fornøjelse o.s.v., som ikke vil ofre deres Børns Legemer, men som ofre deres Børns udødelige Sjæle til Afguden Mamon. Det er sandt nok, vort Folk i og udenfor Menigheden er vel ikke hildet i samme lever det aabenbart i Flerkoneri; men vi behøve da ikke stor Oplysning for at vide at der er flere iblandt os, end der er i Utah, der ikke anerkender Jesus Kristus som Verdens, og dermed som deres Frelser, ej heller behøver vi at være af de mest berejste for at vide, at mange udenfor Utah, midt iblandt os, lever om end ikke i Flerkoneri, saa dog i noget ligesaa væmmeligt og svinagtigt.

Kære Venner, men ikke Helvede bliver ligesaa hedt for vort kære vantro lutherske Folk som for Mormonerne, Japaneserne og Indianerne. Nu vel! vi er enige om dette; men lad os saa ogsaa være enige om for Alvor at tage fat paa Indremission, lad os faa fat i den store brede Masse, lad os søge at lede den enkelte til Jesus.

Vi maa sige som Paulus: Baade Græker og Barbarer, baade vise og uvise er jeg en Skyldner (Rom. 1, 14). Som saadanne er vi skyldige til Hedninger, Jøder og Mormoner; men ingen skylder vi dog saa meget som Folket, vi bor iblandt, vort eget Folk. Den forenede d. ev.-luth. Kirke i Amerika har ved mange Lejligheder og med Rette betonet: vor Hovedopgave er at arbejde blandt vort danske Folk i Udspredelsen. Ved Daaben bringe vi vore egne Børn saavelsom Børn af udenforstaaende i Samfund med den treenige Gud. Forældrene, Menigheden og Fadderne lover at lade dem oplære i den „kristelige Børnelærdom"; men hvilken Skyld staa vi ikke i til mange af disse Smaa, — og hvor faa er der dog, der virkelig anstrænger sig for at betale denne Gæld. Mange tale i høje Toner om Hedningernes og Mormonernes Nød og kan ogsaa godt være med til at ofre til Missionen blandt dem, men som, saa at sige, ikke rører en Finger for at afhjælpe Nøden i deres eget Hjem. Mange er ivrige i Tale og Gerninger for Hedningernes og Mormonernes Frelse, men selv er de saa bange for sand og levende Kristendom med et helligt Samfundsliv som for selve Pesten.

Lad os dog gøre det klart for os selv, og dernæst for saa mange andre som mulig, at den, som ikke har Omsorg for sine egne og mest for sine Husfolk, har fornægtet Troen og er værre end en vantro (1 Tim. 5, 8.) — Faar vi først rigtig Gang i Indremissionsarbejdet, saa er jeg sikker paa, vi ogsaa kan drive Ydremission uden at være bange for, at den ene skal fortrænge Interessen for den anden.

Guds Folk, Præster og Lægmænd! lad os staa sammen, lad os se Nøden lige i Øjnene, og lad os prøve at afhjælpe den. Herren vil give os Naade dertil.

Hvorledes vi saa skal bære os ad med denne store og saare vanskelige Opgave, ja det vil Herren nok vise os, blot vi vil lade os bruge. Stundom tænker jeg paa, at der er vist en Fare for, at vi bliver for meget af Sognepræster, der holder deres regelmæssige Gudstjenester, døber de Smaa, ægtevier de unge, begraver de døde, og saa — ja saa har vi gjort vor Pligt. Saa tænker jeg ogsaa paa dem, som nu er gamle og graanede i Arbejdet iblandt os, de har vist kendt en anden Arbejdsmaade, da de begyndte Arbejdet blandt vort Folk herovre. Hvor ofte maatte de ikke køre eller gaa lange Veje for at tale Guds Ord til nogle faa Familier, hvorofte maatte de ikke gaa fra Hus til Hus og vidne om Frelsen i Kristus. De saa maaske ikke stor Frugt, men nu høster vi noget af den her og der. Lad os gaa ud og opsøge vort Folk, faa eller mange, Herren vil velsigne.

Men ikke ogsaa vi har Kræfter blandt Lægfolket, vi kunde benytte os af. Er der ingen iblandt Eder, troende Lægmænd, der kunde ofre Tid og Kræfter og hjælpe lidt nu og da, baade i Eders egen Menighed og ude omkring? Vi Præster, der ser, vi kommer selv for kort med Arbejdet, vi vilde være glade ved et Besøg paa en Maaneds Tid eller saa nu i Vintertiden. Kan